

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh și Nicolae Craiu,

a judecat în ședință, fără citirea părților, recursurile recursurilor ordinare declarate de către avocatul Tatiana Lozovscaia și avocatul Mihail Barbaroș în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2020, în cauza penală, în privința lui

Rusu Sergiu XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 11.01.2018 până la 21.09.2018;

Instanța de apel de la 12.10.2018 până la 15.01.2019;

Instanța de recurs de la 04.04.2019 până la 25.06.2019;

Instanța de apel de la 31.07.2019 până la 28.01.2020;

Instanța de recurs de la 09.06.2020 până la 17.11.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 21 septembrie 2018, Sergiu Rusu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 206 alin. (3) lit. b¹) Cod penal, la 15 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau exercita activități în domeniul prestării serviciilor hoteliere, de odihnă și agrement, pe un termen de 4 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Sergiu Rusu în perioada lunilor decembrie 2016 - ianuarie 2017, acționând împreună și după o înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate de organul de urmărire penală, urmărind scopul exploatarei sexuale a copilului, prin intermediul discuțiilor, a recrutat-o în acest sens pe minora XXXX, născută la XXXXX, pentru a presta servicii sexuale diferitor clienți în mun. Chișinău. Primind consimțământul ultimei, în continuarea acțiunilor sale infracționale, Sergiu Rusu acționând de comun acord cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, în perioada lunii decembrie 2016, a închiriat apartamentul cu nr. 81, situat pe XXXXX, unde a determinat-o pe aceasta să recruteze alte persoane de gen feminin în scopul prestării

serviciilor sexuale, cât și a determinat-o pe ultima, ca personal să presteze servicii sexuale diferitor persoane de gen masculin.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1 Avocatul Vitalie Caldîba în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță și pronunțarea unei sentințe de achitare, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, cât și din motiv că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

În motivarea apelului a invocat:- hotărârea contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, acestea fiind expuse neclar, în termeni vagi și generali fiind astfel, strecurat și un viciu de procedură - omisiune esențială care și reprezintă motiv de casare a sentinței; - soluția adoptată de prima instanță este neîntemeiată - materialul probator nu constată cu certitudine prezența elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (3) lit. b¹) Cod penal, astfel fiind strecurat și un viciu de procedură - omisiune esențială care și reprezintă motiv de casare a sentinței;- acțiunile inculpatului Sergiu Rusu nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (3) lit. (b1) Codul penal, lipsind latura obiectivă și subiectivă a componenței de infracțiune; - soluția contestată este bazată doar pe niște presupuneri, la materialele cauzei penale lipsind probe care să dovedească vinovăția inculpatului Sergiu Rusu în comiterea traficului de copii asupra pretinsei părți vătămate XXXXX; - reieșind din partea descriptivă a sentinței se constată că, instanța de fond, respingînd poziția de nevinovăție a inculpatului Sergiu Rusu, și-a întemeiat soluția de învinuire în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate XXXXX care, pe parcursul procesului penal, nu au fost certe și consecutive, trezind astfel și dubii rezonabile asupra obiectivității lor;- declarațiile părții vătămate XXXXX din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor nu dovedește nici existența faptei infracționale de trafic de copii și nici vinovăția lui Rusu în comiterea infracțiunii imputate, și anume nu dovedește faptul recrutării părții vătămate XXXXX în perioada decembrie 2016-ianuarie 2017 care, reieșind din pct.3.1 al HPCSJ nr.37 din 22.11.2004 cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii, presupune atragerea victimei prin selecționare într-o anumită activitate determinată de scopurile stipulate în art. 206 Cod penal, ceea ce, fiind racordat la cazul din speță, ipotetic urma să se realizeze prin selecționarea de către Sergiu Rusu a XXXXX, și prin atragerea ultimei de către Sergiu Rusu în activitate de prostituție sau în industrie pornografică, în scopul exploatării sale sexuale, comerciale și necomerciale - fapte obligatorii și pentru realizarea laturilor obiectivă și subiectivă a traficului de copii care, reieșind din declarațiile părții vătămate, nu se atestă în acțiunile inculpatului; - nu se dovedește faptul adăpostirii părții vătămate XXXXX în

perioada decembrie 2016-ianuarie 2017 care, reieșind din pct.3.4 al HPCSJ nr.37 din 22.11.2004 cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii, presupune plasarea victimei într-un loc ferit pentru a nu fi descoperită de către reprezentanții organelor de stat sau de terțe persoane care ar putea denunța traficantul, ceea ce, fiind racordat la cazul din speță, ipotetic ar trebui să se realizeze prin plasarea de către Sergiu Rusu a XXXXX într-un loc ferit pentru a nu fi descoperită de către terți - plasare care obligatoriu urma să fie realizată de către Rusu doar în scopul exploatării sexuale a XXXXX, comerciale și necomerciale, și doar în activitate de prostituție sau în industrie pornografică - fapte obligatorii și pentru realizarea laturilor obiectivă și subiectivă a traficului de copii care, reieșind din declarațiile părții vătămate, nu se atestă în acțiunile inculpatului; - nu se dovedește faptul exploatării sexuale comerciale a părții vătămate Căpțină N. în perioada decembrie 2016-ianuarie 2017 care, reieșind din pct.4.1 al HP CSJ nr.37 din 22.11.2004 cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii, presupune impunerea persoanei la practicarea prostituției, ceea ce, ipotetic ar trebui să se realizeze prin impunerea de către Sergiu Rusu a XXXXX la practicarea prostituției - activitate obligatorie și pentru realizarea laturilor obiectivă și subiectivă a traficului de copii care, reieșind din declarațiile părții vătămate, la fel nu se atestă în acțiunile inculpatului; - nu dovedește nici faptul că, în perioada de timp incriminată (decembrie 2016-ianuarie 2017), Sergiu Rusu cunoștea cu certitudine vârsta XXXXX, și anume cunoștea faptul că ultima este minoră - element obligatoriu de realizare a laturii subiective a traficului de copii care, exprimându-se sub formă de intenție directă, așa și nu a fost demonstrat în cazul din speță; - făcând analiza materialului probator administrat la dosar, inclusiv și a declarațiilor părții vătămate XXXXX a exclus din învinuirea inculpatului Rusu calificativul „profitând de situația condiționată de vârsta și de situația precară a victimei din punct de vedere al supravețuirii sociale, fapt care, constatând și lipsa realizării în cazul din speță a mijloacelor de efectuare a traficului de ființe umane, pe cale de consecință denotă și lipsa realizării în acțiunile inculpatului Sergiu Rusu a laturilor obiectivă și subiectivă a infracțiunii traficului de copii. Or, instanța de fond nu a reținut în sarcina inculpatului Rusu „scopul comercial al exploatării sexuale a copilului, ceea ce, reieșind din logica instanței precedente, ar duce la realizarea în cazul din speță a unei „exploatări sexuale necomerciale”, care, reieșind din pct.4.1 al HPCSJ 37 din 22.11.2004 cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii, presupune doar o activitate care nu are un impact direct asupra mărimii patrimoniului făptuitorului sau altor persoane, nu se exprimă doar în căsătorie (inclusiv poligamică), concubinaj sau alte asemenea forme de coabitare - activități și circumstanțe care, pe de o parte, reieșind din declarațiile părții vătămate,

nu s-au constatat în acțiunile inculpatului Sergiu Rusu, iar pe de altă parte, reieșind din conținutul acuzației, nici nu au fost încriminate ultimului, ceea ce, împiedica instanței de fond să condamne inculpatul în baza acestui fapt; - declarațiile părții vătămate nu coroborează cu conținutul declarațiilor părții vătămate Ludmila Șerban, martorilor Marina Racu și Olg Bujor a, care, sub jurământ, au negat faptul implicării lui Sergiu Rusu, cât în închirierea apartamentului nr. 81 de pe XXXXX, atât și în activitatea de prestare a serviciilor de masaj în perioada decembrie 2016 – ianuarie 2017.

3.2 Avocatul Tatiana Lozovskaia în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea achitării lui Sergiu Rusu, din motiv că vinovăția acestuia nu a fost dovedită.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Sergiu Rusu a săvârșit infracțiunea imputată lui.

5. Hotărârile judecătorești adoptate în speță au fost atacate cu recurs ordinar de către avocatul Vitalie Caldîba în numele inculpatului, care solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei sentințe de achitare, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, cât și acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6, 8) Cod de procedură penală. În motivarea recursului invocă aceleași motive pe care le-a indicat în apel.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiției 25 iunie 2019, a fost admis recursul ordinar, casată total decizia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției pronunțate, instanța de recurs a menționat că, instanței de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate sau expunerea superficială-neclară echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, așa cum cer prevederile art. 435 alin. (1) pct. (2) lit. c) Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea

o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2020, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

7.1. În susținerea poziției sale, instanța de apel a menționat că, inculpatul Sergiu Rusu nu a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii, aceasta este dovedită pe deplin prin probele administrate în cadrul cercetării judecătorești și verificate în cadrul instanței de apel, și anume: declarațiile părților vătămate XXXXX (Vol.2 f.d.145-149, f. d. 38 - 41, vol. I), XXXXX (Vol.2 f.d.155- 158, f. d. 43, vol. I), XXXXX (f. d. 44, vol. I); declarațiile martorilor Marina Racu (f.d.170,171 Vol.2), Olga Bujor (f.d.198, Vol.2); procesul - verbal de ridicare din 05.02.2017 de la XXXXXa telefonului mobil (f. d. 33, vol. I); raportul colaboratorului de poliția Țiganaș V. prin care s-au constatat numerele de telefoane utilizate de persoanele suspecte (f. d. 55, vol. I); descifrările convorbirilor telefonice , care potrivit discuțiilor duse dintre fete și clienți se achita pentru serviciile prestate 500 lei (f. d. 79-90, vol. I); procesul - verbal din 27.09.2018 de percheziție la hotelul „Vila Olga” în cadrul căreia s-au ridicat mai multe obiecte și bunuri (f. d. 114 - 115, vol. I); procesul - verbal din 27.09.2018 de percheziție la hotelul „BonApart” în cadrul căreia s-au ridicat mai multe obiecte și bunuri (f. d. 121 - 122, vol. I); procesul - verbal din 27.09.2018 de percheziție la hotelul „Imperial” în cadrul căreia s-au ridicat mai multe obiecte și bunuri (f. d. 140 - 141, vol. I); procesul - verbal de percheziția corporală la Sergiu Rusu din 27.09.2017 în cadrul căreia s-au ridicat de la el telefoanele mobile și cartelele utilizate (f. d. 149, vol. I).

Astfel, reieșind din cumulul de probe cercetate și verificate în cadrul ședinței instanței de apel, instanța de apel a conchis că apelurile declarate împotriva sentinței sunt neîntemeiate, fiind bazate pe presupuneri neargumentate și fără a avea vreun suport juridic probant, ce ar permite intervenirea în soluția emisă de prima instanță, motiv din care urmează a fi respinse.

Instanța de apel a menționat că, traficul de copii face parte din componența de infracțiune formală și se consideră consumată din momentul săvârșirii cel puțin a unei acțiuni specificate la art. 206 Cod penal, indiferent de survenirea consecințelor prejudiciabile. Făcând delimitarea dintre infrațiunea prevăzută de art. 206 alin. (3) lit.

b¹) Cod penal și art. 220 Cod penal, instanța de apel a remarcat că, latura obiectivă a componentei de infracțiune, traficul de copii, include următoarele acțiuni: *recrutarea și adăpostirea, care trebuie să fie comise în scopul de exploatare sexuală a copilului, comise de două sau mai multe persoane, însă latura obiectivă a infracțiunii de proxenetism, realizat prin constrângerea la prostituție nu cuprinde acțiunile enumerate, precum și scopul prevăzut în art. 206 Cod penal.*

Prin urmare, instanța de apel a subliniat că, în cazul când o persoană, fără a recurge la mijloace de constrângere, îndeamnă sau îlesnește practicarea prostituției, ori trage foloase de pe urma practicării prostituției, săvârșește infracțiunea de proxenetism, prevăzut de art. 220 Cod penal, iar în situația unor acte de recrutare, la caz, prin convingere verbală a părții vătămate XXXXX, de către inculpatul Sergiu Rusu, informând-o că, maseuzele nu prestează servicii sexuale, iar fetele câștigă mult mai mult, a îndemnat-o să meargă în apartamente și va putea avea un salariu mai bun, adăpostire a unei persoane, în speță, apartamentul de pe XXXXX l-a găsit Sergiu Rusu, pe care la închiriat cu buletinul ei, de pe site-ul 999.md, pentru ca fetele să facă masaj erotic, chiria fiind achitată din banii câștigați din masaj, prin amenințare, la caz, Sergiu Rusu a amenințat-o pe XXXXX că, o să le spună părinților, că ea se întâlnește cu el, prin ce a fost nevoită să plaseze anunțul pe site-ul 999.md și să caute fete, care să presteze serviciul masajului erotic, pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane, în scopul exploatării acestei persoane, rezumând la cazul dat aceste prevederi, Colegiul penal menționează că, inculpatul i-a spus să caute alte fete, la refuzul părții vătămate, aceasta a fost iarăși amenințată că o să le spună părinților ei și o să-i creeze probleme, dacă nu va găsi alte fete, care să lucreze (să facă masaj erotic), fapta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de persoane, prevăzută de art. 165 și 206 Cod penal.

Așadar, traficul este o infracțiune contra persoanei, impusă prin constrângere în diversele ei forme, însă proxenetismul este o infracțiune contra sănătății publice și convețuirii sociale.

În acest context, instanța de apel a indicat următoarele deosebiri dintre traficului de copii din prezenta cauză penală (art. 206 alin. (3) lit. b¹) Cod penal), și constrângerea la practicarea prostituției (art. 220 Cod penal) și anume: latura obiectivă a traficului de copii se formează din două categorii de acțiuni de sine stătătoare legate între ele, care include: recrutarea, adăpostirea, în scop de exploatare sexuală și a două categorie pot fi realizate prin: amenințare cu divulgarea informațiilor confidențiale familiei victimei pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra unei alte persoane, iar constrângerea la practicarea prostituției constă în silirea unei persoane să practice prostituția, poate fi atât fizică, cât și psihică și poate fi realizată prin orice mijloace.

Subsecvent celor relatate, instanța de apel a remarcat că, latura obiectivă a infracțiunii de trafic de ființe umane are un caracter complex fiind compusă din două categorii de acțiuni, ceea ce nu există în cazul acțiunii de contrângere la prostituție. Prin urmare, în cazul în care făptuitorul constrânge victima la practicarea prostituției, fără a comite recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea, primirea acesteia, acțiunile acestuia urmează a fi calificate în baza prevederilor art. 220 Cod penal, proxenetismul realizat prin constrângerea la practicarea prostituției.

În speță, fapta prejudiciabilă s-a manifestat prin acțiunea inculpatului Sergiu Rusu, care, urmărind scopul exploatării sexuale a copilului, prin discuții, a recrutat-o pe minora XXXXX, născută la XXXXX, pentru a presta servicii sexuale diferitor clienți în mun. Chișinău, ulterior, primind consimțământul ultimei, în perioada lunii decembrie 2016, a închiriat apartamentul cu nr. 81, situat pe XXXXX, unde a determinat-o pe aceasta să recruteze alte persoane de gen feminin în scopul prestării serviciilor sexuale, cât și a determinat-o pe ultima, ca personal să presteze servicii sexuale diferitor persoane de gen masculin.

Prin urmare, instanța de apel a respins alegațiile avocatului Vitalie Caldîba, în interesele inculpatului Sergiu Rusu, precum că, fapta nu a fost săvârșită de către inculpatul Sergiu Rusu, iar acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, or, declarațiile părții vătămate XXXXX, a martorilor Marina Racu și Olga Bujor coroborează cu declarațiile părții vătămate XXXXX și combat pe deplin argumentele apelanților.

Latura subiectivă a infracțiunii imputate inculpatului, se caracterizează prin intenție directă și anume că, Sergiu Rusu a avut ca scop recrutarea și atragerea părții vătămate minore XXXXX în activitatea de prestare a serviciilor sexuale, personal, cât și atragerea altor tinere. Dânsul a convins-o să plaseze anunțuri pe site-ul „999.md” și a închiriat în acest scop un apartament pentru adăpostirea și prestarea serviciilor sexuale de către părțile vătămate și alte tinere.

Cercetând materialele cauzei, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a exclus din învinuirea adusă lui Sergiu Rusu calificativul *„profitând de situația condiționată de vârstă și de situația precară a victimei din punct de vedere al supraviețuirii sociale”*, care constituie calificativul *„abuz de vulnerabilitate”*, or, potrivit pct.10) art. 2 al Legii Republicii Moldova privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, din 20.10.2005, prin *„stare de vulnerabilitate”* se înțelege starea specială în care se află persoana, astfel încât aceasta este dispusă să se supună abuzului sau exploatării, în special din cauza: a) situației precare din punctul de vedere al supraviețuirii sociale; b) situației condiționate de vârstă, sarcină, boală, infirmitate, deficiență fizică sau mintală; c) situației precare și ilegale de intrare sau de ședere în țara de tranzit sau de destinație.

Astfel, instanța de apel a subliniat că nu poate fi calificat drept „abuz de vulnerabilitate” faptul că victima traficului de copii XXXXX era minoră, deoarece minoratul victimei deja constituie semn calificativ al componenței de infracțiune prevăzute la art. 206 alin. (1) Cod penal, or, după cum rezultă din declarațiile părților vătămate XXXXX și a martorului Racu Marina, partea vătămată XXXXX, nu se afla în situație precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale.

Subsecvent, instanța de apel a menționat, în baza probelor enunțate supra se atestă lipsa stării de vulnerabilitate a victimei, care este unicul copil la părinți, locuiește într-o casă la sol cu 7 odăi, părinții sunt severi, au grijă de ea, i-au interzis să lucreze în hotele și să aibă o relație amoroasă cu inculpatul, tatăl este contabil și gestionează o afacere, mama este conditer-șef, partea vătămată nu suferă de careva deficiențe fizice sau psihice, a studiat la colegiu, iar faptul că în mun. Chișinău își căuta un loc de muncă nu constituie temei pentru a aprecia acest fapt drept „situație precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale”.

De asemenea, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a exclus din sarcina inculpatului și scopul comercial al exploatării sexuale a copilului, din motiv că acest element al laturii obiective lipsește în încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului formulată în rechizitoriu, or, conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Instanța de apel a menționat că, latura subiectivă a infracțiunii de trafic de copii se caracterizează prin intenție directă, or, nu există conduită umană care să nu fie motivată, la caz, în mod indubitabil a fost demonstrată intenția inculpatului Sergiu Rusu de recrutare/atragere a părții vătămate XXXXX, care era minoră la acel moment, în activitatea de prestare a serviciilor sexuale, personal, cât și atragerea altor tinere, convingând-o să plaseze anunțuri pe site-ul „999.md” și închiriind un apartament pentru adăpostirea și prestarea serviciilor sexuale de către părțile vătămate și alte tinere.

Astfel, a respins argumentele apărării precum că, nu se dovedește faptul exploatării sexuale comerciale a părții vătămate, în perioada decembrie 2016 - ianuarie 2017 care, presupune impunerea persoanei la practicarea prostituției, ceea ce, ipotetic ar trebui să se realizeze prin impunerea de către Sergiu Rusu a XXXXX la practicarea prostituției - activitate obligatorie și pentru realizarea laturilor obiectivă și subiectivă a traficului de copii care, reieșind din declarațiile părții vătămate, la fel nu se atestă în acțiunile inculpatului Rusu, or, în afara oricăror îndoili, în acțiunile inculpatului Sergiu Rusu se regăsesc atât latura obiectivă, cât și latura subiectivă, a infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (3) lit. b¹) Cod penal prin faptul că: anume Sergiu Rusu i-a spus părții vătămate XXXXX că, masezele nu prestează servicii sexuale,

propunându-i să meargă în apartamente; anume Sergiu Rusu masturba în prezența minorei XXXXXX, or, aceste acțiuni ale inculpatului pot fi considerate alte acțiuni cu caracter sexual, la care a fost impusă minora; anume Sergiu Rusu i-a spus părții vătămate XXXXX că, în apartamentul de pe XXXXX sunt instalate camere de supraveghere, în bucătărie. Totodată, făcând-o să înțeleagă că are careva poze cu ea și pe care o să le arate părinților în cazul în care nu-l va asculta, ulterior amenințând-o că le va spune părinților, prin intermediul rețelelor de socializare, cu ce se ocupă și că lucrează la hotel, dar de fapt se afla la apartament; anume Sergiu Rusu a impus-o pe XXXXX să caute fete pentru a lucra în apartamentul pe care la închiriat în acest scop, de pe XXXXX, prin ce se constată plasarea victimei într-un loc dosit, ferit, pentru a nu fi descoperită de către reprezentanții organelor de stat sau de terțele persoane care ar putea denunța traficanții și care, în prezentul caz, a fost descoperit de către poliție, la denunțul vecinului Moga Tudor, care a informat serviciul 902 despre tulburarea liniștei pe timp de noapte, precum că din apartamentul nr. 71, de pe XXXXX unde locuiesc două persoane de gen feminin, se aude gălăgie, muzică și că, aduc bărbați străni la rânduială, câte două, trei perechi (f.d. 27, 28, vol. I); anume Sergiu Rusu a impus-o pe XXXXX să plaseze anunțul pe site-ul 999.md privind prestarea masajului erotic, ulterior fiind impusă să facă masaj erotic împreună cu XXXXX la cererea clientului de a fi deservit de două domnișoare, prin ce a exploatat-o sexual pe XXXXX, care presupune impunerea persoanei la practicarea prostituției sau a altor acțiuni cu caracter sexual - activitate obligatorie pentru realizarea laturilor obiectivă și subiectivă a traficului de copii; anume Sergiu Rusu a venit la apartament cu scopul de a întreba fetele de ce venitul lor este așa de mic și de ce fetele nu vor să se dezbrace în timp ce fac masajul erotic, care reprezintă masajul corpului, iar la final cu masturbarea penisului până la ejaculare, or, ipotetic vorbind, pentru un copil de 16 ani, acest tip de masaj nu afectează cu nimic dezvoltarea lui fizică, spirituală și intelectuală, or, această activitate, la care Sergiu Rusu a impus-o pe XXXXX, este în limita normelor moral-spirituale de dezvoltare a copilului; anume Sergiu Rusu de două -trei ori pe săptămână îi scria XXXXX pe viber, când venea taximetristul după bani, iar ea, ori altă fată cobora jos și-i ducea banii taximetristului, ulterior fiind transmiși inculpatului care se afla la hotelul „BonApart”.

Astfel, instanța de apel a respins argumentele avocatului Vitalie Caldîba, cât și argumentele avocatului Tatiana Lozovscaia, în susținerea poziției de achitare a inculpatului, or, partea acuzării în acest sens a prezentat probe verosimile care au elucidat în mod clar circumstanțele cazului și în baza cărora a fost demonstrată pe deplin vinovăția inculpatului Sergiu Rusu în săvârșirea traficului de copii imputat în privința părților vătămate XXXXX, XXXXX și XXXXX.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentele invocate în apel de către apărăre precum că, instanța de fond nu a elucidat deplin toate circumstanțele cauzei, iar versiunea inculpatului precum că, XXXXX voia să se răzbune pe el, pentru faptul că a refuzat să se căsătorească cu ea, nu sunt întemeiate, or, în urma analizei ansamblului de probe administrate, cercetate și verificate în modul stabilit, instanța de apel a conchis că prima instanță a constatat cu certitudine și fără nici un dubiu rezonabil că, acțiunile inculpatului Sergiu Rusu corect au fost încadrate în baza art. 206 alin.(3) lit. b¹) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a respins ca nefondat argumentul apelantului precum că, în afară de declarațiile părților vătămate în instanța de judecată nu a fost prezentată nicio probă ce ar confirma că, anume Sergiu Rusu a comis traficul de copii asupra pretinsei părți vătămate XXXXX, ori de către instanța de fond au fost apreciate toate probele coroborate în ansamblu din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar versiunea apărării nu și-a găsit confirmare. Deci, instanța de fond corect a reținut că în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine, că părțile vătămate și martorii prezentați de către partea acuzării nu au avut nici un motiv să dea declarații neveridice în privința inculpatului, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine, că persoanele în cauză nu au avut anterior careva certuri sau conflicte.

Instanța de apel a indicat că, nu poate fi reținut ca plauzibil nici argumentul invocat de către apelant precum că, în perioada de timp incriminată (decembrie 2016 - ianuarie 2017), inculpatul cunoștea cu certitudine vârsta XXXXX, și anume, că era minoră, or, potrivit plângerii părții vătămate depusă la data de 07.02.2017, ultima a indicat că, Sergiu Rusu și alte persoane cunoșteau că avea 16 ani, însă au recrutat-o și au impus-o să practice prostituția în diferite hoteluri din mun. Chișinău (f.d. 21-24, vol. I).

Mai mult, instanța de apel a reținut că, inculpatul Sergiu Rusu în cadrul ședinței de judecată a explicat instanței motivul părții vătămate de a indica că anume el a comis infracțiunea, și anume pe motiv că, el a refuzat să se căsătorească cu parte vătămată, însă partea vătămată a declarat în cadrul urmăririi penale că, Sergiu Rusu trăia cu o domnișoară și nici nu a dorit să aibă careva relații cu acesta deoarece părinții erau împotriva relației ei cu un băiat de origine romă, din care motiv instanța de fond corect a concluzionat că declarațiile inculpatului Sergiu Rusu constituie o metodă de apărare pentru evitarea răspunderii penale.

Declarațiile inculpatului, instanța de apel le-a apreciat critic, considerându-le drept o metodă de apărare, în scopul de a se eschiva de răspundere, deoarece ele sunt combătute prin probele administrate în cadrul ședinței de judecată.

Totodată, instanța nu a constatat încălcarea drepturilor părții vătămate la urmărirea penală, iar argumentele apărării precum că la urmărirea penală părții vătămate i-au fost încălcate drepturile, și anume, că la interogarea părții vătămate XXXXX, care era minoră, nu au fost prezenți părinții ultimei și nici avocatul părții vătămate, fiind o încălcare flagrantă ceea ce duce la nulitatea acestor declarații, sunt lipsite de suport probator, deoarece la data de 07 februarie 2017 în procesul-verbal de audiere a părții vătămate, ultimei i-a fost acordată asistență juridică de către avocatul Natalia Bayram, cât și psihologul Sanda Roșca, totodată în cadrul audierii partea vătămată a declarat că, refuză ca la audiere să participe reprezentantul său legal, fiind asistată de pedagog (f.d. 38-41, vol. I).

Astfel, instanța de apel a menționat că, instanța de fond minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv, a administrat probele, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel fără nici un dubiu rezonabil a stabilit vinovăția inculpatului Sergiu Rusu și corect a calificat acțiunile acestuia în baza art. 206 alin. (3) lit. b¹) Cod penal ca trafic de copii, adică, recrutarea și adăpostirea în scop de exploatare sexuală a copilului, comise de două sau mai multe persoane.

Cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului, instanța de apel a menționat că, instanța a ținut cont de gravitatea infracțiunii, personalitatea infractorului, circumstanțele cauzei, precum și influența pedepsei asupra inculpatului.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Tatiana Lozovscaia în numele inculpatului care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii prin care ultimul să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea celor solicitate, avocata susține dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel, indicând că cumulul de probe nu demonstrează prezența elementelor infracțiunii imputate în acțiunile inculpatului.

8.1. Nefiind de acord cu decizia declară recurs ordinar avocatul Mihail Barbaroș în numele inculpatului, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8), 15) și alin. (2) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În susținerea celor solicitate prin cererea de recurs, apărătorul indică că, instanța de apel a pronunțat o decizie nemotivată, fără a da un răspuns clar tuturor argumentelor menționate în cererea de apel.

De asemenea, recurentul susține că, instanța de apel nu îndeplinit toate indicațiile instanței de recurs, fapt ce contravine art. 436 Cod de procedură penală.

Mai mult, recurentul la fel ca și avocatul Tatiana Lozovscaia indică în cererea de recurs dezacordul cu aprecierea probelor dată de către instanța de apel, or, faptul că

partea vătămată și inculpatul se cunoșteau nu confirmă scopul inculpatului de a comite infracțiunea imputată.

9. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia expusă în referință de către procuror, Colegiul penal lărgit consideră că, recursurile urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărârea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, având în vedere circumstanțele faptice ale cauzei bazate pe probele examinate de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

În acest context, Colegiul penal lărgit reținând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor acumulate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

Colegiul penal lărgit conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul că, nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Rejudecând cauza, instanța de apel a omis prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală și fără a ține cont de indicațiile instanței de recurs, repetat a examinat cauza fără a da o apreciere clară argumentele reflectate în apel, și anume „(...) întrunirea scopului infracțiunii de exploatare sexuală a victimei, care are un caracter

obligatoriu și se poate concretiza numai în folosirea acesteia în prostituție sau în industria pornografică, nu și în alte forme, cum se afirmă în doctrina dreptului penal (de exemplu: masajul erotic, reprezentări striptease, reprezentări erotice de alt gen implicând profitarea de sexualitatea victimei). Tot în decizie (v. III f.d.135), este indicat că s-a comis trafic de copii în privința părților vătămate XXXXX și XXXXXX, care nu sunt indicate în rechizitoriu și nici în fapta constatată.” (f.d. 168, vol. III).

În acest context, Colegiul penal lărgit reamintește că, sentința Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 21 martie 2018, a fost contestată cu cereri de apel de către avocații Vitalie Caldîba și Tatiana Lozovscaia în numele inculpatului, iar la 15 ianuarie 2019 prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, cererile de apel au fost respinse, astfel la 28 ianuarie 2020 Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, a casat total decizia și a dispus rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, din motiv că instanța de apel la adoptarea soluției nu a apreciat în cumul toate probele examinate în instanța de judecată și nu a dat răspuns la toate argumentele indicate în cererile de apel.

Astfel, instanța de recurs ordinar în partea descriptivă a deciziei pronunțate la 28 ianuarie 2020, indică concret la ce instanța de apel în cadrul rejudecării cauzei urmează să țină cont (f.d. 160-170, vol. III), însă instanța de apel a omis aceste indicații.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit în scopul de a evita încălcarea dreptului fundamental prevăzut de Convenția Europeană cu privire la Drepturile Omului, și anume, dreptul la un proces echitabil (art. 6 al CEDO), subliniază că pentru a determina dacă procedura a avut un caracter echitabil, trebuie ca aceasta să se ia în considerare în ansamblul său, verificând-se respectarea atât a dreptului la apărare, cât și a interesului public și al victimelor, precum și, după caz, a drepturilor martorilor (vezi cauza *Văraru împotriva României, CtEDO hotărârea din 3 decembrie 2013*).

Totodată, Colegiul penal lărgit amintește că, Curtea de la Strasbourg menționează că, judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază deciziile, căci numai astfel, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională. Instanța europeană a subliniat că „*motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pavăză împotriva arbitrarului.*” (cauza *Fomin împotriva Moldovei, CtEDO hotărârea din 11 octombrie 2011*).

De asemenea, Colegiul penal lărgit subliniază că, instanța de apel a menținut de sentință viciată, or, prin faptul că a fost exclus semnul calificativ comercial, instanța omite la stabilirea faptei să indice scopul.

Or, Legiuitorul prevede răspunderea penală pentru acțiunile enumerate, dacă ele se săvârșesc în scopul: *a) exploatării sexuale, comerciale și necomerciale, în prostituție sau*

în industria pornografică. Prin exploatare sexuală se înțelege tragerea de foloase de pe urma impunerii abuzive a copilului la raporturi sexuale. În cazul în care de pe urma acestor raporturi se obține un profit în bani sau obiecte, acest fapt se numește exploatare sexuală comercială, iar în cazul în care nu se urmărește un atare profit, faptul este denumit exploatare sexuală necomercială. Prin exploatare sexuală, comercială și necomercială, în prostituție sau în industria pornografică se înțelege folosirea abuzivă, degradantă, nedemnă a copiilor în raporturile sexuale și în opere care au caracter obscen, indecent, imoral, licențios.

Astfel, instanța de fond la constatarea faptei nu indică scopul recrutării și adăpostirii minorei XXXXX, iar instanța de apel în partea descriptivă a decizie motivează doar excluderea scopului comercial.

De asemenea, Colegiul penal lărgit atrage atenția că, instanțele ierarhic inferioare nu motivează clar calificativul „*de două sau mai multe persoane*”, or, instanța de fond urma să motiveze în partea descriptivă a sentinței confirmarea calificativului dat prin prisma atât declarațiilor părții vătămate, cât și alte probe administrate. Însă, partea vătămată nu declară că ar fi fost traficată de către alte persoane, în afara inculpatului Sergiu Rusu.

Având în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Totodată, în bază prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului. La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel și recurs, și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 al Codului de procedură penală și art. 6 al Convenției Europene.

10. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

admite recursurile recursurilor ordinare declarate de către avocatul Tatiana Lozovscaia și avocatul Mihail Barbaroș în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2020, în privința lui *Rusu Sergiu XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac. Pronunțată integral la *17 decembrie 2020*.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Nicolae Craiu